

15.12.2014

YM214/04/2014

Oikeusministeriö

Viite OM3/41/2014
Hänvisning

Asia Lausunto luonnonsuojelu- ja ympäristörikossäännösten tarkistamista koskevasta työryhmän ehdo-
Ärende tuksesta

Oikeusministeriö on pyytänyt ympäristöministeriöltä lausunnon luonnonsuojelu- ja ympäristörikossäännösten tarkistamista valmistelleen työryhmän mietinnöstä (oikeusministeriön julkaisusarja Mietintöjä ja lausuntoja 51/2014). Ympäristöministeriön edustaja osallistui työryhmän työhön.

Ympäristöministeriö pitää työryhmän mietinnössä esitettyjä lainsäädännön muutosesityksiä erittäin tarpeellisina. Ympäristövalvontaviranomaisten ja muun viranomaisyhteistyön kautta tulleiden viestien perusteella rikoslain 48 luvun ympäristörikossäännösten tarkistamista, niin ympäristön turmelemista kuin luonnonsuojelurikoksia koskevien säännösten osalta on pidettävä perusteltuna.

Työryhmän mietintöön sisältyvä törkeän tekemuodon lisääminen luonnonsuojelurikossäännöksiin, ja siihen liittyvä tuntuvat vankeusrangaistukset mahdollistava säännös, ovat erittäin tarpeellinen lisä ympäristörikosten ennaltaehkäisemisessä ja tapahtuneiden ympäristörikosten asianmukaisessa sanktioinnissa.

Samoin uusien kvalifiointiperusteiden lisääminen törkeää ympäristön turmelemista koskevaan säännökseen vastaa esiin tuotuihin tarpeisiin huomioida ympäristörikosten vahvasti talousrikoskytkentäinen luonne. Ympäristöministeriö on kuitenkin jo työryhmätyön aikana korostanut, että ryhmän toimeksiantoinkin sisältyvä tehtävä harkita vaarantamiselementin lisäämistä ympäristön turmelemista koskeviin rikosnimikkeisiin (ympäristön turmeleminen, törkeä ympäristön turmeleminen ja tuottamuksellinen ympäristön turmeleminen), olisi tullut ottaa perusteellisempaan harkintaan mietintöä valmisteltaessa. Ympäristöministeriön ohella saman asian on nostanut esille Suomen kansallinen ympäristörikosseurantaryhmä vuotuisissa raporteissa, joita on ollut valmistelemassa joukko valvontaviranomaisia, kuten poliisi, Tulli, SYKE ja Rajavartiolaitos. Ympäristöministeriö painottaa, että nykyinen rikosnimike ei kuvaa säännöksen aineellista sisältöä. Ehdotuksen jatkovalmistelussa on vielä mahdollista harkita paremmin säännöksen sisältöä kuvaavaa rikosnimikettä. Ympäristörikokset ovat tutkimuksissa todetun mukaisesti rikoslaji, jolle on tyypillistä ilmeisen suuri piilorikollisuuden määrä. Asiantilaa ei paranna se, että keskeisiä ympäristörikollisuutta säänteleviä säännöksiä voidaan tältä osin pitää harhaanjohtavina. Säännöksen nimikkeen viitatessa konkreet-

tiseen säännöksen vastaiseen tekoon, vaikka jo ympäristön vaarantaminen täyttää rangaistavuuden, erehtymisen vaara säännöksen sisällöstä on selvä. Ympäristöministeriö pitää kuitenkin hyvänä, että työryhmän mietinnöstä pyydetään lausuntoja laajalla jakelulla ja toivoo, että lausuntopalautteet otetaan riittävällä painoarvolla huomioon jatkovalmistelussa tältäkin osin. Ympäristöministeriö osallistuu mielellään keskusteluun oikeusministeriön kanssa lausuntopalautteen valmistuttua hallituksen esityksen valmiiksi saamiseksi. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että hallituksen esitys annetaan ensi vaalikauden alussa.

Lopuksi ympäristöministeriö korostaa viranomaisten yhteistyön tärkeyttä tulevien säännösmuutosten täytäntöönpanossa. Ympäristöministeriön ja sisäministeriön asettaman, ympäristörikosten torjunnan ja ehkäisemisen yhteistyöryhmän ehdotukset tulevat edistämään myös lausunnolla olevan mietinnön täytäntöönpanoa, kun lakimuutokset ovat täytäntöönpanovaiheessa.

Kansliapäällikkö

Hannele Pokka

Lainsäädäntöjohtaja

Riitta Rönn